

CHP SEÇİM BİLDİRGESİNDE ÇALIŞMA YAŞAMI

Aydınlık Dergisi, 1 Temmuz 2007

Yıldırım Koç

Cumhuriyet Halk Partisi'nin 22 Temmuz 2007 Genel Seçimler için hazırladığı seçim bildirgesi yayımlandı (**Pusula '07, Şimdi Değişim Zamanı, Şimdi CHP Zamanı**). Bu bildirgenin çalışma yaşamına ilişkin bölümünde dikkatimi çeken bazı noktaları ele almayı düşündüm. Anlaşıldığı kadarıyla, bildirgenin bu bölümü üzerinde ciddi bir çalışma yapılmamış.

Bildirgede şöyle deniliyor: "Çalışma yaşamı normlarını, ILO standartları üzerine çıkaracağız. Kamu çalışanlarına "grevli toplu sözleşme hakkını" tanıyacağız." (s.42)

Cumhuriyet Halk Partisi'nin seçim bildirgesinin bu bölümünü hazırlayanlar sözünü ettikleri konuyu fazla incelemeyen vaadlerde bulunmuştur. Çalışma yaşamı normlarının ILO standartlarının üzerine çıkarılması iddiasında bu hava seziliyor. ILO standartları bazı alanlarda yetersizdir. Ancak, özellikle sendikal hak ve özgürlükler alanında, ILO'nun 87 ve 98 sayılı Sözleşmeleri ile taşeronlukla mücadelede ILO'nun 94 sayılı Sözleşmesi son derece ileri haklar tanımaktadır. Ayrıca, "ILO standartları" denildiğinde, ILO'nun yetkili organlarının kararları da kapsama girmektedir. Özellikle ILO Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin ILO Yönetim Kurulu tarafından da onaylanan ve ILO Resmi Gazetesi'nde yayımlanan kararları, son derece geniş kapsamlıdır. Bildirgeyi hazırlayan uzmanların bu kaynakları kullanmadıkları ve hatta bilmedikleri anlaşılmaktadır. Bu konuda önerim, PSI (Uluslararası Kamu Görevlileri Federasyonu) üyesi 9 sendikamızın kısa bir süre önce birlikte çevirtip yayımladıkları kitabı edinmeleri ve incelemeleridir (ILO, Örgütlenme Özgürlüğü, UÇÖ Yönetim Kurulu Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'nin Karar ve İlkelerinin Özeti, Gözden Geçirilmiş 4. Baskı, Ankara, 2007). Özellikle örgütlenme özgürlüğü konusunda bu standartların üzerine nasıl çıkılabileceği ise hayal gücünü epey zorlayacaktır.

CHP seçim bildirgesinin bu bölümünü kaleme alanların gelişmeleri ve konuyu yeterince izlemediklerinin diğer bir göstergesi de, yukarıda yapılan alıntıda ikinci cümledir. CHP, kamu çalışanlarına grevli toplu sözleşme hakkını tanıyacağını ifade etmektedir.

Halbuki, üç yıldır tekrar tekrar gündeme getirilen, kamu çalışanları sendikalarının farkında olduğu durum farklıdır. Kamu çalışanları zaten grevli toplu sözleşme hakkına sahiptir. Anayasamızın 90. maddesinde Mayıs 2004'te yapılan değişiklik sonrasında onaylanmış ILO Sözleşmeleri doğrudan uygulanırlık kazanmıştır. Diğer bir deyişle, ILO Sözleşmelerinde yer alan haklar bugün Türkiye'de zaten geçerlidir. Sendikaların bu konudaki gündemi, varolan hakların kullanılmasını sağlamaktır; yeni hak elde etmek değil. Ancak, CHP'nin Anayasa'nın 90. maddesindeki değişiklikten ve bunun çalışma mevzuatı üzerindeki etkilerinden haberi olmadığı açıktır. Bu kadar önemli bir konu gözden kaçırılırsa, çalışma yaşamına ilişkin yapılan değerlendirmelerin güvenilirliği kalmamaktadır.

CHP'nin seçim bildirgesinde yer alan diğer bir ifade de bu yargıyı doğrulamaktadır. Bildirgede şöyle denilmektedir: "İş Kolu sayısını azaltacağız; Noter zorunluluğunu kaldıracacağız; %10 barajını tarafların uzlaşması koşuluyla düşürmeyi hedef alacağız." Bu düzenlemeler de ILO Sözleşmeleri ile temelden çelişmektedir ve hukuken zımnen mülgadır.

CHP seçim bildirgesinde şu ilginç değerlendirme yer almaktadır: "Grev yasakları kapsamını AB ölçütlerine getireceğiz." Bu cümleyi yazarlar, Avrupa Birliği Temel Antlaşması'nın 137/5. maddesi uyarınca Avrupa Birliği'nin grev hakkı konusunda düzenleme yapamayacağını ve yapmadığı bilmemektedir. Avrupa Birliği müktesebatında ücret düzeyleri, sendikalaşma hakkı ve grev hakkı konusunda düzenleme yoktur. Kabul edilmeyen Avrupa Birliği Anayasa Taslağında yer alan (İkinci Bölüm, M.28) grev hakkı ise son derece kısıtlıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin seçim bildirgesinin çalışma yaşamına ilişkin bölümü, hazırlayan kişilerin bu alanda konulara vakıf olduğunu göstermemektedir.